
Wielki patriota — lubelski adwokat Adam Majewski (1838-1908)

Palestra 15/9(165), 75-77

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wielki patriota — lubelski adwokat Adam Majewski (1838-1908)

Dzięki uprzejmości sędziego Sądu Najwyższego dra Tomasza 'Majewskiego mamy możliwość zaprezentowania Kolegom wybitnej postaci adwokatury polskiej z okresu zaborów — Adama Majewskiego.

Niniejszy szkic biograficzny stanowi dostosowane do potrzeb naszego pisma wspomnienie pośmiertne zamieszczone w nrze 50 „Ziemi Lubelskiej” z dnia 20.II.1908 r., uzupełnione również innymi jeszcze materiałami z nru 55 z dnia 25.II.1908 r. i nru 418 z dnia 28.XI.1915 r. tejże „Ziemi Lubelskiej”, a ponadto dodatkowymi materiałami z wydawnictw książkowych.

Redakcja

*

W dniu 12 lutego 1908 r., po krótkiej chorobie, zmarł w Lublinie adwokat przysięgły, obywatel m. Lublina, dyrektor Lubelskiego Towarzystwa Kredytowego Adam Majewski.

Adam Majewski urodził się 28 sierpnia 1838 r. w Warszawie i tam ukończył nauki gimnazjalne. Studia prawnicze odbywał w Uniwersytecie Petersburskim, gdzie uzyskał w 1861 r. stopień kandydata praw.

Po powrocie do kraju Majewski rozpoczął aplikację sądową w Warszawie, następnie zaś kontynuował ją w Lublinie, po czym otrzymał posadę asesora sądu poprawczego w Brześciu Kujawskim.

Rozwijające się podówczas wypadki polityczne wciągnęły Majewskiego. Już w 1863 r. Majewski więziony był przez trzy miesiące. Aresztowany powtórnie w 1864 r., trzymany był przez dziesięć miesięcy na Pawiaku i w X Pawilonie Cytadeli warszawskiej, a następnie został skazany za należenie do organizacji powstańczej przez sąd wojenny na karę śmierci przez powieszenie, która to kara w drodze confirmacji została zamieniona na dziesięcioletnie ciężkie roboty na Syberii. W tej trudnej i uciążliwej wędrówce towarzyszyła Majewskiemu jego małżonka.

W listopadzie 1865 r. małżonkowie Majewscy, po pięciu miesiącach drogi eta-

powej, przybyli do Ussolu jako miejsca katorgi. Przez pierwsze półrocze Majewski nosił kajdany i odbywał wymagane ciężkie roboty, następnie zaś z wieloma innymi uwolniono go z kajdan i jako żonatemu pozwolono zamieszkać w miasteczku bez prawa wydalania się z niego. Tam urodziła się pierwsza córka Maria, która po roku zmarła i pochowana została w Ussolu. Ponieważ Majewski otrzymywał od rządu jako zasiłek jedynie dwa pudy przemarzniętej mąki żytniej miesięcznie, przeto dla utrzymania siebie i rodziny wziął się za ogrodnictwo, nabył na wypłatę kawałek gruntu i domek, sadił kartofle i warzywa, trzymał krowy i w ten sposób zdobywał środki egzystencji.

Amnestia z 1869 r. znacznie polepszyła jego położenie. Przeniósł się wówczas do Krasnojarska, gdzie założył sklep z towarami sprowadzonymi w znacznej części z kraju, a następnie otrzymał posadę w kopalni złota w północnej Jenisiej-skiej tajdze u przedsiębiorcy Bazylewskiego, który chętnie garnął do siebie Polaków, licząc na ich sumienną pracę. Tu w dzikiej i odciętej od świata, ale zarazem bardzo malowniczej krainie, pośród liczного i dobranego grona rodaków, Majewski, zajęty ciężką pracą, spędził przeszło trzy lata. W 1872 r. Majewski przeniósł się do Tomsku, a następnie, odzyskawszy prawa stanu, udał się do Rosji europejskiej. Mieszkał tam w różnych małych miasteczkach gubernii tambowskiej, gdzie pozostawał pod dozorem policyjnym.

Po dwunastu latach więzienia i zesłania pozwolono mu wreszcie w 1876 r. powrócić do kraju, dokąd udał się z żoną, towarzyszką niedoli, i czworgiem dzieci urodzonych na Syberii. Syn Władysław, urodzony w Tomsku, został z czasem również prawnikiem.

Po powrocie do kraju Adam Majewski osiedlił się w Lublinie, został w 1878 r. adwokatem przysięgłym i otworzył kancelarię obrończą.

Dzięki pracy, sumienności i zdolnościom zdobył sobie zaufanie i obszerną klientelę, a po założeniu Towarzystwa Kredytowego Miejskiego został obrany dyrektorem tegoż Towarzystwa. Stanowisko to piastował do końca życia. Dla swej prawości i zacności charakteru był wielce przez kolegów szanowany i ceniony. Do końca życia zmarły pozostał takim, jakim był zawsze: gorącym patriotą, jednym z tych, którzy w najcięższych nawet chwilach nigdy nie upadali na duchu, wyznawał zawsze szczerze i otwarcie swe przekonania narodowe, nie tracił nadziei na lepszą przyszłość. Skromny, oszczędny, nie narzucający się nikomu, wróg blichtru i blagi, nie uchylał się w razie potrzeby od posług publicznych i chętnie popierał radą, pomocą i kieszenią wszelkie dobre sprawy. Stałe interesował się gorąco sprawami publicznymi.

Niespodziewana śmierć Adama Majewskiego wywołała głęboki żal wśród liczного grona jego przyjaciół i znajomych. Życie jego daje nam piękny przykład samopomocy w najcięższych warunkach, energii i gorliwego spełniania obowiązków rodzinnych, zawodowych i społecznych.

*

W numerze 55 z dnia 25 lutego 1908 r. „Ziemi Lubelskiej” zamieszczony został wiersz poety Zaleskiego pt. „Cieniom Adama Majewskiego”. W wierszu tym zawarte są następujące słowa:

*„Ktoś był — niech świadczą stoki Cytadeli:
stoki naszego kiedyś Kapitolu,
i ten srebrzysty Duch świadczy Anheli,
tajgi Sybiru i taczki Ussolu,
ale nad wszystko niech świadczy ta Ona,
ta wiecznie żywa, chociaż pogrzebiona”.*

*

W numerze 418 z dnia 28 listopada 1915 r. „Ziemi Lubelskiej” znajduje się odezwa do rodaków o uczczenie pamięci tych, którzy walczyli w powstaniach o wolność Ojczyzny (i o składanie ofiar pieniężnych na budowę pomnika). Wśród kilkunastu nazwisk przywódców powstańczych wymieniono „Majewskiego Adama, naczelnika powstańców na Lublin 1863 r., zmarłego 1908 r.”

*

W monografii „Dzieje Lublina”, tom I, s. 217 (Wydawnictwo Lubelskie, 1965) zamieszczona jest następująca wzmianka: „W marcu 1863 r. Komitet Centralny mianował komisarzem województwa lubelskiego Adama Majewskiego, aplikanta sądowego, którego aresztowano w sierpniu 1863 r.” (autor tego fragmentu „Dziejów Lublina” — T. Mencil).

*

August Iwański (senior) w książce pt. „Pamiętniki 1832—1876” (Państwowy Instytut Wydawniczy, 1968) na str. 506 podaje następujące dane: „Adam Majewski (ur. 1837), prawnik, absolwent Uniwersytetu w Petersburgu, komisarz woj. lubelskiego, ożeniony z Elżbietą z Pawłowskich, lublinianką”. Ponadto Iwański wspomina o swym spotkaniu z Adamem Majewskim i jego rodziną na Syberii w 1866 r., uzupełniając to wzmianką, że Adam Majewski po powrocie do kraju osiedlił się w Lublinie, gdzie ceniony był bardzo jako człowiek i adwokat (str. 198).